

MUNI
MED

Projektování a grantové agentury

Andrea Pokorná, proděkanka pro nelékařské studijní programy a IT
Masarykova univerzita, Lékařská Fakulta, Brno

Grantové agentury - úvod

- Grantová agentura (GA) je instituce, která prostřednictvím soutěže o granty podporuje různé vědecké, technické, kulturní, vzdělávací nebo jiné obecně prospěšné projekty.
- GA mohou být:
 - státní i soukromé
 - součástí nadací a jiných veřejných i soukromých institucí

Grant je peněžní částka, účelově poskytnutá ze státního rozpočtu na podporu určité vědecké nebo výzkumné činnosti.
V ČR poskytuje granty **Grantová agentura** podle zákona o státní podpoře výzkumu a vývoje.

Úkol státních GA

- přerozdělení veřejných prostředků státního rozpočtu
- poskytování finanční podpory na vědecké projekty:
 - pro vědce a týmy
 - pro mladé a začínající vědecké pracovníky

Terminologie grantových systémů

- **Grant** - účelové financování úkolů mající zpravidla charakter projektů.
- **Poskytovatel** – ten, kdo rozhoduje o přidělení grantu (např.: GA ČR).
- **Uchazeč** – právnická či fyzická osoba, která se uchází o udělení grantu
- **Navrhovatel** (příp. spolunavrhovatel) – osoba zodpovědná za řešení grantového projektu (v pracovněprávním vztahu k uchazeči).
- **Řešitel** (spoluřešitel) – osoba zodpovědná za řešení grantového projektu.
- **Příjemce** – právnická nebo fyzická osoba, v jejíž prospěch poskytovatel rozhodl o udělení grantu;

Grantová soutěž – proces a zásady

– Každá grantová agentura stanovuje podmínky soutěže a zaměřuje

se zejména:

- na obor nebo téma
- na rozsah podpory
- stanovuje, kdo se může soutěže zúčastnit
- stanovuje povinné náležitosti přihlášky
- termín podání přihlášky a termín rozhodnutí
- co je na projektech hodnoceno a jak

Zájemce se hlásí o podporu prostřednictvím grantu = vyplněním grantové přihlášky s popisem projektu. Přihlášky vyhodnocují odborníci ustanovení agenturou, kteří nejprve stanoví pořadí a pak rozhodnou o přidělení prostředků.

Grantová soutěž – hodnocení

- k hodnocení projektů se používají různé způsoby a jejich kombinace:
 - jednotlivé hodnocení nezávislými oponenty (peer review)
 - hromadné hodnocení komisemi
 - hodnocení odbornými zaměstnanci agentur
 - při hodnocení musí být zajištěna transparentnost jednání
 - oponenti musí prohlásit, že nemají žádné vazby na žadatele (konflikt zájmů)
 - na celý proces dohlíží vnitřní i vnější kontrolní orgán

Základní fáze projektování

- Návrh grantového projektu
- Základní údaje o navrhovateli, uchazeči v ČJ a ANJ a název grantového projektu, uvedený ve znění, které je určeno ke zveřejnění - název určitý, srozumitelný a výstižný, bez zkrácených slov.
- Způsobilost uchazeče a spoluuchazeče k řešení navrhovaného projektu.
- Doba řešení, datum zahájení řešení.
- Klíčová slova (ČJ,ANJ) + Abstrakt - souhrny (anotace) v (ČJ,ANJ) vyjadřují podstatu navrhovaného grantového projektu a předpokládané konkrétní výsledky.
- Finanční náležitosti (rozpočet) - obsahují celkové finanční požadavky na náklady na řešení grantového projektu.

Finanční náležitosti

– Neinvestiční náklady:

- věcné náklady – materiální náklady využívané v přímé souvislosti s řešením projektu, cestovné, náklady na služby a nemateriální náklady využívané pro řešení GP, doplňkové náklady;
- osobní náklady – požadované prostředky na osobní náklady z grantu pro navrhovatele, a spolupracovníky včetně studentů.

– Investiční náklady

- Náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Zdůvodnění návrhu projektu (grantové přihlášky)

- shrnutí současného stavu poznání odborné problematiky v dané vědní oblasti;
 - cíle GP, způsob řešení, časový rozvrh a etapy řešení;
 - odůvodnění nutnosti a potřebnosti řešení dané problematiky v daném čase (tj. aktuálnost řešení)
 - zdůvodnění nutnosti a přínosu spolupráce se zahraničním partnerem;
 - popis navrhovaných metodických postupů nezbytných pro řešení GP a pro dosažení předpokládaného výsledku a jejich rozbor

Zdůvodnění návrhu

- charakteristika předpokládaného výsledku,
- údaje o připravenosti navrhovatele a jejich pracovišť o
přístrojovém vybavení zapojených pracovišť, které bude při řešení
využíváno,
- zdůvodnění účasti všech uvedených spolupracovníků, vymezení
jejich podílu na řešení projektu,
- odkazy na použitou literaturu,
- závěrečná zpráva.

Grantové agentury a schémata v ČR

– GA ČR – veřejná soutěž, základní výzkum

– Ročně se o granty GA ČR uchází kolem 3000 navrhovatelů, z nichž zhruba jedna čtvrtina grant získá.

– Obory základního výzkumu:

- ✓ lékařské a biologické vědy
- ✓ společenské a humanitní vědy
- ✓ technické vědy
- ✓ vědy o neživé přírodě
- ✓ zemědělské a biologicko-environmentální vědy

Cíle GAČR

- ✓ v rámci veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji financovat vědecké projekty základního výzkumu s potenciálem pro dosažení výsledků světové úrovně.
- ✓ podporovat a rozšiřovat mezinárodní vědeckou spolupráci v základním výzkumu.
- ✓ přispívat k vytváření atraktivních podmínek pro profesní dráhu mladých a začínajících vědeckých pracovníků
- ✓ dbá na to, aby svěřené prostředky byly využívány co nejúčelněji k prospěchu české vědy
- ✓ Vytváří co nejlepší podmínky pro administrativní zpracování žádostí a projektů.

Organizační struktura GA ČR

- určena zákonem
- statutárním orgánem je předseda GA ČR stojící v čele předsednictva
- Oborové komise jsou poradními orgány předsednictva
 - členové jsou jmenováni předsednictvem GA ČR na základě návrhů institucí zabývajících se výzkumem a vývojem
 - každá oborová komise má předsedu voleného členy komise na dobu jednoho roku
 - předseda současně nesmí být navrhovatelem anebo spolunavrhovatelem grantového projektu
 - programové komise – zajišťují posuzování speciálních grantových projektů

Další grantové agentury

- Grantová agentura Akademie věd ČR (GAAV) [veřejná soutěž](#), základní výzkum
- Grantová agentura Univerzity Karlovy ([GAUK](#)) – pro mladé vědce, základní výzkum
- V ČR funguje řada resortních grantových agentur Ministerstva zdravotnictví (dříve IGA, nyní AZV), zemědělství, životního prostředí, vnitra a dalších.
- Dále se jedná o grantové agentury krajské a místní samosprávy (kultura, sociální péče) a nadací..

Agentura pro zdravotnický výzkum

- AZV – Interní grantová agentura MZČR
- odborný poradní orgán pro hodnocení návrhů a průběhu výsledků projektů přijatých do veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji
- 10 odborných panelů

Další národní a nadnárodní agentury

- **Evropa:** Evropská nadace pro vědu – ESF, základní výzkum
- **Německo:** Deutsche Forschungsgemeinschaft - DFG, veřejná, základní výzkum, Volkswagen Stiftung, Robert Bosch Stiftung
- **USA:** National Science Foundation - NSF, veřejná, věda a výzkum, National Institute of Health - NIH, veřejná, zdravotnictví

Pravidla pro řešení grantů/projektů (1)

- příjemce je povinen kontrolovat průběžně průběh prací na řešení grantového projektu
- příjemce vede v souladu s ustanovením příslušného zákona oddělenou účetní evidenci o hospodaření s přidělenými grantovými prostředky
- veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji se může zúčastnit fyzická osoba či právnická osoba se sídlem v ČR.
- návrh projektu včetně zdůvodnění je původní autorskou prací navrhovatele, veškeré použití textů jiných autorů musí být doloženo citací
- navrhovatel může většinou podat **pouze jeden** návrh projektu v jedné veřejné soutěži.
- doba trvání projektu je většinou 2, 3 až 4 roky kalendářní roky
- příjemce je povinen průběžně kontrolovat čerpání grantu.
- odpovídá za to, že grant bude využíván podle stanovených podmínek.

Pravidla pro řešení grantů/projektů (2)

- příjemce vede podrobné účetnictví dané zákonem: eviduje všechny výnosy a náklady v daném roce – u každé z položek datum, důvod/účel (musí mít souvislost s řešením projektu)
- příjemce dodává agentuře každoročně podrobný přehled o využití přidělených prostředků v závěrečných zprávách, vyjma posledního roku řešení, kdy je nutno vyúčtovat veškeré prostředky přidělené na řešení projektu

MUNI
MED

Děkuji za pozornost